

Mottagare:

Socialdepartementet
Enheten för socialtjänst och
funktionspolitik (SOF)
s.remissvar@regeringskansliet.se
(s.sof@regeringskansliet.se)

Socialdepartementets Dnr: S2025/00778

Yttrande över Betänkandet Digital teknik på lika villkor – En reglering för socialtjänsten och verksamhet enligt LSS, SOU 2025:39

Sveriges Landsråd för Alkohol- och Narkotikafrågor, SLAN, har av regeringen inbjudits att yttra sig över rubricerad utredning, och lämnar följande synpunkter och kommentarer:

Allmänna synpunkter och kommentarer

Sveriges Landsråd för Alkohol- och Narkotikafrågor (SLAN) är en paraplyorganisation som samlar 25 organisationer samt 14 regionala länsnykterhetsförbund som står bakom en restriktiv och solidarisk alkohol- och narkotikapolitik. Flera organisationer inom SLAN är utförare av förebyggande och främjande insatser inom området men också inom beroendevården. Organisationerna inom SLAN representerar sammantaget en mångfald av verksamheter och idéer.

Flertalet av SLAN:s medlemsorganisationer arbetar på olika sätt i samverkan med socialtjänsten. Flera driver verksamhet inom vård och behandling eller andra former av stöd och omsorg för personer med beroendeproblematik. Samsjukligheten med beroende och psykiatriska tillstånd är stor, vilket medför behov och kunskap även inom psykiatri och LSS. I de sammanhangen berörs SLAN:s medlemmar av utredningens förslag och analyser.

SLAN tillstyrker i huvudsak förslagen i "Digital teknik på lika villkor" (SOU 2025:39) om ett generellt lagstöd för digital teknik vid insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Att verksamheter förändras och utvecklas och att digital teknik införs och används alltmer inom socialtjänst och LSS är till stor del positivt och kan leda till ökad självständighet, trygghet och delaktighet för den enskilde. Framtidens utmaningar inom vård och omsorg gör också att digital teknik behöver implementeras inom socialtjänstens verksamhetsområden. De är kostnadseffektiva och mindre personalintensiva vilket ger samhällsekonomiska fördelar. Så långt ställer sig SLAN bakom utredningens analyser och förslag men lämnar följande synpunkter till varför införande av digitala lösningar måste föregås av analyser som även synliggör och hanterar negativa konsekvenser. Vilket hindrar digital teknik på lika villkor.

Mänsklig kontakt - Det finns många områden där digitala lösningar måste kompletteras med fysiska möten. Där den mänskliga kontakten inte kan bytas ut. Vid införandet av digitala lösningar måste detta ingå som en grundläggande förutsättning och analys.

Kommunikation – Det ligger en stor fara i om kommunikation i mötet med personer med bland annat beroendeproblematik endast sker digitalt. Många lever i utanförskap, vilket inte sällan även är ett digitalt utanförskap. Det finns brister i kunskap och att till exempel ha ett BankID är inte en självklarhet. Utan BankID stängs personen ofta ute från kommunikation och därmed möjligheter att exempelvis delta i möten, ordna med myndighetsbesök och egen medicinhantering. Innan införande av digitala lösningar måste målgruppens förutsättningar och behov säkerställas. Digitala lösningar behöver kompletteras med analoga lösningar och mänsklig kontakt.

Slutligen en kommentar om Civilsamhällets insatser. I utredningen finns inte begreppet Civilsamhället. Man använder begreppen föreningar, andra relevanta samhällsorgan och organisationer. Civilsamhällets organisationer är professionella aktörer inom välfärden, organisationer med olika associationsform, föreningar, stiftelser, trossamfund, ekonomiska förening etc. Att beskriva alla civilsamhällets insatser som föreningar, andra relevanta samhällsorgan och organisationer är olyckligt och synliggör inte omfattningen eller mångfalden av leverantörer av välfärdstjänster.

Håkan Eriksson,
Generalsekreterare SLAN